C/2025/1813

2025.4.4.

P10_TA(2024)0048

Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevétele: segítségnyújtás Németországnak és Olaszországnak a 2024 folyamán bekövetkezett áradásokkal kapcsolatban

Az Európai Parlament 2024. november 27-i állásfoglalása a Németországnak és Olaszországnak a 2024 folyamán bekövetkezett áradásokkal kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2024)0480 – C10-0162/2024 – 2024/0284(BUD))

(C/2025/1813)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2024)0480 – C10-0162/2024),

— tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletre ([1]),

— tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletre ([2]) és különösen annak 9. cikkére,

— tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra ([3]) és különösen annak 10. pontjára,

— tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([4]),

— tekintettel a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([5]),

— tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosítására irányuló tanácsi rendelet tervezetéről szóló, 2024. február 27-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel a Szolidaritási Alapból származó uniós pénzeszközök tagállamok általi, természeti katasztrófák esetén történő felhasználásának hatékonyságáról szóló, 2021. október 20-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának felülvizsgálatáról szóló, 2021. május 18-i állásfoglalására ([8]),

— tekintettel a Költségvetési Bizottság jelentésére (A10-0020/2024),

A. mivel 2024. május 30-án Németországot heves esőzések sújtották, amelyek június elején szélsőséges áradásokat okoztak Dél-Németországban, ami hat halálos áldozatot követelt és a Bizottság szerint összesen 4 131,6 millió EUR közvetlen kárt okozott;

B. mivel 2024. június 29-én Olaszországban erős viharok voltak, amelyek miatt Valle d'Aosta autonóm régióban kiáradtak a folyók és patakok, ami az olasz hatóságok becslése szerint összesen 158,39 millió EUR közvetlen kárt okozott;

([1]) HL L 311., 2002.11.14., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
([2]) HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([4]) HL L 231., 2021.6.30., 60. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([5]) HL L 435., 2021.12.6., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
([6]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2024)0082.
([7]) HL C 184., 2022.5.5., 82. o.
([8]) HL C 15., 2022.1.12., 2. o.

1. legmélyebb szolidaritását fejezi ki valamennyi áldozattal, családjukkal és a Németországban és Olaszországban bekövetkezett pusztító áradások által érintett valamennyi személlyel, valamint a segélymunkában részt vevő nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal;

2. üdvözli a döntést, amely kézzelfogható és látható formája annak, hogy az Unió szolidaritást vállal polgáraival, valamint Németország és Olaszország érintett térségeinek régióival;

3. megismétli annak fontosságát, hogy tájékoztassák a nyilvánosságot az Európai Unió Szolidaritási Alapja (EUSZA) által biztosított kézzelfogható előnyökről, többek között annak érdekében, hogy tovább növeljék a polgárok uniós eszközökkel és programokkal kapcsolatos tudatosságát;

4. kiemeli a súlyos, pusztító és halálos áldozatokkal járó természeti katasztrófák növekvő számát Európában, és felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy fektessenek be az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedésekbe az emberi és gazdasági veszteségek elkerülése érdekében; úgy véli, hogy az EUSZA vagy azzal egyenértékű eszköz költségvetését jelentősen ki kell bővíteni, tekintettel az új többéves pénzügyi keretre vonatkozó, küszöbön álló bizottsági javaslatra és az azt követő intézményközi tárgyalásokra, és hogy az EUSZA-nak vagy azzal egyenértékű eszköznek az ilyen katasztrófák nagyságrendjével arányos támogatást kell nyújtania a polgárok számára; megjegyzi, hogy az EUSZA jelentős növelése lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy hatékonyabban és gyorsabban reagáljanak a katasztrófákra, miközben más eszközöket, különösen a kohéziós alapokat, amelyek elsődleges célja nem a katasztrófaelhárítás, meg lehetne őrizni;

5. hangsúlyozza az árvizek által a mezőgazdasági földterületekben és gazdaságokban, a közlekedési infrastruktúrában és különösen a városi régiókon kívüli kis falvakban és városokban okozott jelentős károkat; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás miatt a szigetek és a part menti régiók különösen ki vannak téve a természeti katasztrófáknak; elismeri, hogy az olyan jelenségek, mint a földrengések, árvizek, vulkánkitörések és – a tavakat és a folyókat is érintő – aszályok egyre nagyobb fenyegetést jelentenek számos európai régióra, különösen a Földközi-tenger térségére nézve; megkérdőjelezi, hogy az EUSZA megfelelően igazodik-e az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos szükséghelyzeti igényekhez ezeken a különösen sérülékeny területeken; ezért úgy véli, hogy a szigeteknek és a part menti régióknak az EUSZA keretében megfelelő finanszírozásban kell részesülniük sajátos kiszolgáltatottságuk kezelése érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe, hogy a kiszolgáltatott népességcsoportokat különösen sújtják a természeti katasztrófák olyan társadalmi-gazdasági tényezők miatt, amelyek tovább akadályozzák helyreállítási képességüket;

6. hangsúlyozza, hogy az EUSZA mindössze egy, a helyreállítást szolgáló eszköz, és hogy az Uniónak továbbra is foglalkoznia kell az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással és az éghajlatváltozás mérséklésével a természeti katasztrófák megelőzésére irányuló európai és nemzeti politikák támogatása révén; hangsúlyozza, hogy az EEA 1/2024. számú, „Európai éghajlati kockázatértékelés” című jelentése figyelmeztetett arra, hogy az Unió nincs felkészülve az éghajlatváltozás hatásaira, és hangsúlyozza, hogy intézkedésekre van szükség annak elkerülése érdekében, hogy az azonosított éghajlati kockázatok kritikus szintet érjenek el; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az Unió teljesítse a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségeit; emlékeztet, hogy hatékony szinergiákra van szükség más uniós szakpolitikákkal és programokkal, és hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak a lehető legjobban ki kell használniuk a finanszírozási lehetőségeket, így különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap + és a vidékfejlesztési programok finanszírozási lehetőségeit; felhívja a Bizottságot, hogy kellő sürgősséggel értékelje a tagállamok arra irányuló indokolt kérelmeit, hogy az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([9]) meghatározott szabályokkal összhangban a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveken belül forrásokat csoportosítsanak át a természeti katasztrófákkal kapcsolatos segítségnyújtásra; hangsúlyozza továbbá, hogy megelőző intézkedésekre van szükség nemcsak a jövőbeli károk enyhítése, hanem a katasztrofális eseményeket, például árvizeket, erdőtüzeket, földcsuszamlásokat vagy tavak és folyók kiszáradását követő kockázatok súlyosbodásának megelőzése érdekében is; hangsúlyozza a különböző programok közötti megfelelő rugalmasság fontosságát; hangsúlyozza, hogy az EUSZA keretében nyújtott támogatás nem történhet a tagállamok által más uniós programok vagy szakpolitikák keretében kapott uniós finanszírozás kárára; emlékeztet, hogy a tagállamok az alkalmazandó uniós szabályokkal összhangban állami támogatást nyújthatnak, különösen a természeti katasztrófák miatt kárt szenvedett mezőgazdasági vállalkozások számára;

7. megjegyzi, hogy a Bizottság 2024. október 21-én jogalkotási javaslatot nyújtott be a természeti katasztrófát követő újjáépítéshez nyújtott regionális szükséghelyzeti támogatásra ([10]), valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) keretében a természeti katasztrófák által sújtott tagállamoknak nyújtandó további segítségnyújtásra irányuló egyedi intézkedésekre vonatkozóan ([11]) azzal a céllal, hogy további rugalmasságot biztosítson az alapok felhasználása terén;

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és a Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

([10]) Az Európai Bizottság 2024. október 21-i javaslata az újjáépítéshez nyújtott regionális szükséghelyzeti támogatásról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre, valamint az (EU) 2021/1058 rendelet és az (EU) 2021/1057 rendelet módosítására (COM(2024) 0496).

([11]) Az Európai Bizottság 2024. október 21-i javaslata az (EU) 2020/2220 rendeletnek a természeti katasztrófák által sújtott tagállamoknak nyújtandó további támogatás céljából az EMVA keretében hozott egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (COM(2024)0495).

8. emlékeztet a gyors és szilárd kárfelmérés fontosságára, amely kellően figyelembe veszi a gazdasági következményeket, és fokozott operatív erőfeszítésekre szólít fel az előzetes kifizetések folyósítására fordított átlagos idő csökkentése érdekében, biztosítva ugyanakkor az uniós költségvetés védelmét;

9. hangsúlyozza, hogy sürgősen haladéktalan pénzügyi támogatást kell felszabadítani az EUSZA-n keresztül annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás időben eljusson az érintett régiókhoz;

10. jóváhagyja a jelen állásfoglaláshoz mellékelt határozatot;

11. utasítja elnökét, hogy a Tanács elnökével együtt írja alá ezt a határozatot, valamint gondoskodjon közzétételéről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában;*

12. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és annak mellékletét a Tanácsnak és a Bizottságnak.

MELLÉKLET

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

a Németországnak és Olaszországnak a 2024 folyamán bekövetkezett áradásokkal kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről

(E melléklet szövege itt nincs feltüntetve, mert az megegyezik a végleges jogi aktussal, az (EU) 2024/3105 határozattal.)